(قسمت آخر)

الزامات بازار اروپا

CBI
Ministry of Foreign Affairs

آخرین به‌روزرسانی: ۱۷ اردیبهشت ۱۳۹۹

شرکت‌های رقیب

شرکت‌های زیادی در سرتاسر دنیا به تولید، فرآوری و صادرات پسته مشغول‌اند. در این بین زمینهٔ فعالیت یک شرکت بسیار قابل توجه است. شرکت بادام و پسته واندرفول (Wonderful Pistachios & Almonds) یکی از تأثیرگذارترین فعالان جامعهٔ پسته‌ای دنیا محسوب می‌شود. این شرکت بزرگ‌ترین تولیدکننده و فرآوری‌کنندهٔ پسته است. تخمین‌ها حاکی از آن است که این شرکت به تنهایی ۵۰ درصد سهم بازار جهانی و ۶۵ درصد سهم فروش داخل آمریکا را دارد.

سطح زیرکشت پسته شرکت واندرفول در همکاری با سایر کشاورزان حدود ۵۰ هزار هکتار است. این شرکت از آخرین تکنولوژی‌های پیشرفته برای تولید و چندین کارخانهٔ مدرن برای فرآوری پسته استفاده می‌کند. اخیراً این شرکت یک کارخانهٔ ضبط و فرآوری جدید تأسیس کرده که با حضور ۱۰ نفر پرسنل، ظرفیت تولید ۲ هزار و ۴۰۰ تن پسته در روز را در فصل برداشت دارد.

شرکت واندرفول به فروش برند پسته واندرفول در خیلی از بازارهای اروپایی هم مشغول است؛ به این منظور کارخانه‌ای در بلژیک ساخته شده که در آن پسته فرآوری، بسته‌بندی و در اروپا فروخته می‌شود. برند پستهٔ واندرفول در داخل اروپا هم به لحاظ قیمت و هم طعم با برندهای اصلی رقابت شدیدی دارد.

علی‌رغم خصوصیات مثبت زیادی که دارد، شرکت بادام و پسته واندرفول مورد انتقاد شدید رسانه‌ها نیز هست، مخصوصاً در چند سال اخیر بابت فعالیت‌های لابی‌گرایانه‌ای که در جنگ تجاری آمریکا با ایران انجام داده مورد انتقاد شدید قرار گرفته است. عبارت «جنگ تجاری پسته» مربوط به تمام تلاش‌هایی می‌شود که برای وضع تحریم علیه ایران و کاهش توانایی این کشور برای دسترسی به ابزارهای مالی بین‌المللی صورت می‌گیرد. خبرنگاران بین‌المللی از هر گونه تحریمی علیه ایران در این زمینه انتقاد می‌کنند، چرا که این محدودیت‌ها به نفع

پسته آمریکایی تمام می‌شود، همان‌طور که صنعت پسته آمریکا قبلاً از این موضوع بسیار منتفع شده‌است.

مروری بر سایر تأمین‌کنندگان مهم پسته

شرکت‌های آمریکایی

حدود ۸۰۰ باغدار در آمریکا فعال‌اند که تعداد زیادی از آنها سالانه پسته خود را برای ضبط و فرآوری به کارخانه فرآوری واندرفول می‌فروشند. با این حال خیلی‌ها هم مستقل کار می‌کنند و خودشان کارخانه و تجهیزات ضبط و فرآوری دارند و محصولشان را صادر می‌کنند. از جمله شرکت ستون فارمز (Setton Farms)، شرکت هورایزن نات (Horizon Nut)، شرکت نیکولز فارمز (Nichols Farms)، شرکت کنان فارمز (Kenan Farms)، شرکت پریمکس (Primex)، شرکت پسته آرو (Aro Pistachios) و شرکت سامیت (Summit)

شرکت‌های ایرانی

طبق آماری که از انجمن پسته ایران گرفتیم حدود ۱۵۰ هزار باغدار پسته در ایران وجود دارد که ۷۰ درصدشان خرده‌مالک حساب می‌شوند. تمام باغات پسته در ایران با دست برداشت می‌شوند. پستهٔ برداشت‌شده توسط شرکت‌های خدماتی ضبط و فرآوری می‌شود. پستهٔ آمادهٔ عرضه برای صادرات معمولاً به شرکت‌های صادراتی فروخته می‌شود. بعضی از این شرکت‌ها منحصراً به تجارت پسته مشغول‌اند، بعضی‌ها هم علاوه بر پسته به تجارت سایر محصولات نیز می‌پردازند. حدود ۸۰ درصد از صادرکنندگان ایرانی عضو انجمن پسته ایران هستند.

تأمین‌کنندگان پسته ترکیه

زنجیره تأمین پسته در ترکیه شامل تعداد زیادی باغدار، فرآوری‌کننده و صادرکننده است. تأمین‌کنندگان پسته ترکیه انواع بودجه‌های ملی و بین‌المللی می‌گیرند. به عنوان مثال یک کارخانه فرآوری پسته که سومین کارخانه بزرگ فرآوری پسته در ترکیه محسوب می‌شود، اخیراً در استان سیرت تأسیس شده و از آن به عنوان یک پروژه ۱۰ میلیون یورویی یاد می‌شود که با حمایت و کمک اتحادیه اروپا و وزارت صنعت و تکنولوژی ترکیه ساخته شده‌است.

تعدادی از شرکت‌های اصلی صادرکننده پسته در ترکیه عبارتند از شرکت تیریاکی (Tiryaki Agro Gida)، کهرمان (Kahraman)، آداگرو (Adagro)، گروه ازکارادنیز (Özkaradeniz Group)، مغزجات آیدین (Aydın Nuts)، ساملی (Samli)، کارین (Karin) و کیلیچکزمز (Kiliçkesmez Gida San)

تأمین‌کنندگان سایر کشورها

ایتالیا: شرکت آناستازی (Anastasi)، مارولو (Marullo)، کادولو (Caudullo)، نیوفکتور (این شرکت نمایندهٔ برند پسته واندرفول در ایتالیا است)

اسپانیا: شرکت پسته دل سول (Pistachos del Sol)، پلین پی (PLAINP)، پسته لامانچا (Pistachos de la Macha)، پسته لیندراجا (Linderaja Pistachos)

سوریه: شرکت الوجیه (Al Wajeeh) و عمار قادبان (Ammar Ghadban)

نکات مهم:

• برای آشنایی با تولیدکنندگان و صادرکنندگان اصلی پسته ایرانی و آمریکایی به لیست اعضای سایت انجمن پسته ایران و انجمن پسته‌کاران آمریکایی رجوع کنید.

• در اجلاس جهانی خشکبار که سالانه توسط شورای جهانی مغزجات و خشکبار (INC) برگزار می شود شرکت کنید تا از نزدیک با فعالین اصلی صنعت پسته آشنا شوید.

• از نمایشگاه‌های معروف تجاری در اروپا (آنوگای آلمان، سیالِ فرانسه) بازدید کنید تا هم رقبایتان را ببینید و هم با مشتری‌های بالقوه آشنا شوید.

محصولات رقیب پسته کدامند؟

پسته یک محصول منحصر به‌فرد است که طعم خارق‌العاده‌ای دارد و خیلی‌ها نمی‌توانند برای آن جایگزینی انتخاب کنند. شیوه‌ای که پسته مصرف می‌شود یعنی اینکه پوست آن با دست به راحتی جدا می‌شود و مغز خورده می‌شود، در میان مغزجات یک چیز استثنایی و منحصر به‌فرد است و واقعاً هیچ مغز دیگری در بازار اروپا نیست که این خاصیت را داشته باشد. بادام شبیه‌ترین محصول به پسته، هم از لحاظ قیمت و هم نوع مصرف آجیلی شور است و بعد از آن هم بادام هندی است که می‌تواند جایگزین مناسبی برای پسته در نظر گرفته شود هر چند طعمش با پسته خیلی فرق می‌کند.

نکته مهم

برای کسب اطلاعات کامل در مورد محصول بادام می‌توانید به مقالهٔ بادام در سایت CBI مراجعه کنید تا با صنعت بادام به طور کامل آشنا شوید و ببینید تأمین‌کنندگان بادام چه فعالیت‌های ترویجی برای افزایش مصرف انجام می‌دهند.

قیمت پسته در اتحادیه اروپا

بسته به کشور، زنجیرهٔ خرده‌فروشی، برند و خیلی مسائل دیگر، قیمت پسته‌ای که در جاهای مختلف به مصرف‌کنندهٔ نهایی فروخته می‌شود خیلی فرق می کند. قیمت پسته برشته شده نمکی بسته بندی شده معمولاً از کیلویی ۱۳ یورو تا ۱۶ یورو متغیر است اما قیمت بعضی برندها خیلی بالاتر است و حتی ممکن است تا کیلویی ۳۰ یورو هم برسد. قیمتی که مصرف‌کنندهٔ نهایی باید برای خرید یک مقدار پسته پرداخت کند تا بخورد با قیمت صادراتی پسته زمین تا آسمان فرق می‌کند. چرا که کلی هزینه‌های دیگر به آن پسته اضافه می‌شود. از هزینه‌های حمل و نقل از کشور مبدأ به کشور مقصد بگیرید تا هزینهٔ برشته کردن، بسته‌بندی کردن و حاشیه سود بخش‌های مختلف زنجیرهٔ تأمین.

جدول زیر درصد قیمت تمام شده تا پایان هریک از مراحل را نشان می‌دهد:

مراحل روند صادرات	سهم قیمتی تا پایان هر مرحله	مثال (یورو/کیلو)
باغدار، تاجر، حمل و نقل	۲۵٪	۴,۰۰
شکست و فرآوری	۴۵٪	۶,۵۰
حمل و انبارداری	۵۰٪	۷,۵۰
برشته، بسته‌بندی و توزیع	۷۰٪	۱۰,۰۰
حاشیه سود خرده‌فروشان	۱۰۰٪	۱۵,۰۰

قیمت صادراتی پسته در طول سال‌های اخیر متفاوت بوده‌است و بستگی به عوامل مختلف از جمله میزان تولید پسته ایران و آمریکا داشته که عامل مهمی در تعیین قیمت صادراتی پسته محسوب می‌شود. مثلاً در سال‌هایی که محصول کمتر است معمولاً به طور میانگین قیمت بالا می‌رود.